ΑΙΣΙΟΔΟΞΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Δὲν ὑπάρχει χάσμα μεταξὺ τῶν γενεῶν οὔτε καὶ ἀσυνήθιστη ἔκλυση τῶν ἠθῶν

ΑΠΟΔΙΔΕΙ Η ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΥΓΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ('Ιδ. 'Υπ.). 'Ελιδοφόρες παρατηρήσεις γίνονται σὲ παγκόσμια κλίμακα στὸ χῶρο τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὶς γενεὲς καὶ στὸν τομέα τῶν ἠθῶν ποὺ εἶναι ἀλληλεξάρτητοι. Τὸ περιλάληπτο χάσμα τῶν γενεῶν εἴτε μίκραινε, εἴτε δὲν ὑπῆρχε ἢ δὲν ἦταν τόσο μεγάλο. Καὶ ἡ ἐπίσης περιλάληπτη κρίση τῶν ἠθῶν σημειώνει καθίζηση.

"Ολοι οἱ 'Αμερικανοὶ κοινωνιολόγοι συμφωνοῦν στὴν παρατήρηση, ὅτι τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου τοῦ Βιετνάμ τῆς συνακόλουθης ἐξεγέρσεως τῆς νεολαίας, παρερμηνεύθηκαν ὁρισμένες πλευρὲς τοῦ φαινομένου καὶ χαρακτρίστηκαν σὰν χάσμα τῶν γενεῶν. 'Η ἴδια παρερμηνεία ἔγινε καὶ τὴν ἐποχὴ τῶν γεγονότων τοῦ Μαΐου 1968 στὴ Γαλλία. Δυὸ πλευρὲς τῆς ἐξεγέρσεως χαρακτρίστηκαν, ἀντίστοιχα, σὰν χάσμα τῶν γενεῶν καὶ σὰν ἔκλυση τῶν ἠθῶν.

«Οὔτε χάσμα γενεῶν ὑπάρχει, οὔτε ἔκλυση ἠθῶν, σὲ μεγαλύτερη τουλάχιστον κλίμακα ἀπὸ ἄλλες ἱστορικὲς περιόδους, γράφει ὁ 'Αμερικανὸς καθηγητὴς "Αντριου Φέργκιουσον. 'Εμεῖς οἱ εἰδικοί, εἴτε παραπλανηθήκαμε, εἴτε παραπλανήσαμε. Μιὰ φυσιολογικὴ προσαρμογή, ποὺ ἔχει ἄφθονα ἱστορικὰ προηγούμενα, ἔδωσε τὴν εὐκαιρία, τὴν δυνατότητα ἢ καὶ τὸ πρόσχημα νὰ διατυπωθοῦν ἐντυπωσιακὲς παρατηρήσεις καὶ καταλυτικὲς προφητεῖες. Τώρα βλέπουμε μὲ περισσότερη ψυχραιμία καὶ ἐπίσης περισσότερη εἰλικρίνεια τὸ φαινόμενο. Μὲ ἄλλους λόγους βλέπουμε τὶς ἀληθεῖς διαστάσεις τῆς ἀλήθειας.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΣΕΩΣ

»Τώρα ὅλοι μας βλέπομε κάτω ἀπὸ διαυγέστερα πρίσματα. Διαπιστώνουμε ἀξιοσημείωτη ἁρμονία ἀνάμεσα στὶς νέες καὶ τὶς παλαιὲς γενεές. Διαπιστώνουμε ἐπίσης μιὰ προϊοῦσα ἐξευνίαση στὸ χῶρο τῶν ἠθῶν, μὲ τὴν ἔννοια τῆς προσαρμογῆς τους σὲ ὑγιέστερες μορφές».

Τὴν ἴδια ἄποψη διατυπώνουν καὶ ἄλλοι κοινωνιολόγοι στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ εἶναι γνωστὸ πόσο προηγμένη εἶναι αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη στὴ χώρα αὐτή. Ὁ Τζόζεφ "Αντελσον, καθηγητὴς στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Μίτσιγκαν, γράφει:

«Ἡ ἀντίληψη ὅτι ὑπάρχει κάποιο χάσμα ἀνάμεσα στὶς γενεὲς δὲν εἶναι ἴσως ἀπόλυτα λαθεμένη. Εἶναι ὅμως ἀρκετὰ λαθεμένη, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἔχει ταυτισθεῖ μὲ τὴν ὑπερβολή, τὴν ὑπεραπλούστευση, τὴν συνθηματολογία καὶ τὸν συναισθηματισμό. Πιθανὸν ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς νὰ εἶναι κάπως σκληρός. Ἂς ποῦμε λοιπὸν ὅτι τὸ χάσμα ἀνάμεσα στὶς γενεὲς δὲν ἔχει ἐξετασθεῖ μὲ τὸν τρόπο ποὺ πρέπει καὶ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀντιπροσωπεύει μιὰ ἀπὸ τὶς καταστάσεις ἐκεῖνες ποὺ θεωροῦμε σὰν αὐτονόητες, χωρὶς νὰ πολυσκεπτόμαστε γι' αὐτὲς καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ νιώθουμε τύψεις ποὺ δὲν τὶς πολυσκεπτόμαστε.

»Μόλις ἀρχίσουμε νὰ ἐξετάζουμε τὴν ἀντίληψη γιὰ τὴν ὕπαρξη χάσματος γενεῶν, ἀνακαλύπτουμε ὅτι εἶναι δύσκολο νὰ τὴν συλλάβουμε. Τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε χάσμα γενεῶν; Τὴν ἀποξένωση ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ καὶ τοὺς γονεῖς; Τὴν διαφορὰ ἀπόψεων στὶς πολιτικὲς τους παραθέσεις; Τὴν διαφορετικὴ νοοτροπία, τὴν ἀναζήτηση τῆς χαρᾶς μὲ τὴν μεγαλύτερη σεξουαλικὴ ἐλευθερία ἢ μὲ τὴν χρησιμοποίηση τῆς μαριχουάνας; Ἢ μήπως ἐννοοῦμε ὅτι οἱ ἡλικιωμένοι καὶ οἱ νέοι πιστεύουν στὴν ὕπαρξη σημαντικῆς διαφορᾶς μεταξύ τους, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἂν αὐτὸ πραγματικὰ συμβαίνει;

»Στὰ τελευταῖα χρόνια συγκεντρώθηκαν ἀρκετὰ στοιχεῖα, ποὺ μᾶς βοηθοῦν νὰ καταλάβουμε τοὺς νέους πιὸ καλά. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ κλείνουν μέσα τους ἀρκετὲς ἐκπλήξεις, ποὺ πείθουν ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγουμε τὶς πρόχειρες κρίσεις σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν νέα γενεὰ καὶ τὸν ρόλο της μέσα στὴν κοινωνία. Τὸ χάσμα τῶν γενεῶν, μὲ τὸ ὁποῖο τόσος πολὺς λόγος ἔγινε τὰ τελευταῖα χρόνια σὲ παγκόσμια κλίμακα, εἶναι ἡ συνεχὴς ἐξέλιξη τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὶς γενεές, ἡ συνεχὴς πορεία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ καλύτερο καὶ φυσικὰ ἡ πορεία τοῦ νέου ἀνθρώπου εἶναι ταχύτερη καὶ πιὸ ἀνυπόμονη».

ΟΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ

Εἶναι χαρακτηριστικὸ ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ ὅτι ὅλα τὰ σχετικὰ ρεπορτὰζ ποὺ δημοσιεύονται στὸν ἀμερικανικὸ τύπο εἶναι αἰσιόδοξα. Στὸ ἀμερικανικὸ περιοδικὸ «Σύγχρονη Νεολαία» δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο πληροφοριακὸ ἄρθρο:

«Στὴν Εὐρώπη καὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἀλλὰ καὶ στὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα τῆς Ἀσίας, αὐτὴ ἡ ἔξαρση τοῦ ἐλεύθερου ἔρωτα, τῆς σεξουαλικῆς προκλήσεως καὶ τῆς πορνογραφίας ἔχει ὑποχωρήσει ἀισθητὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι, μετὰ τὴν σεξουαλικὴ ἐπανάσταση, ξαναγυρίζουν σὲ μιὰ νέα ἠθική. Εὐρωπαῖοι καὶ 'Αμερικανοὶ κοινωνιολόγοι ἐξηγοῦν τὸ φαινόμενο:

'Η ἔκρηξη τοῦ σέξ ποὺ ἀπετέλεσε κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς μεταπολεμικῆς κοινωνίας σὲ παγκόσμια κλίμακα, κατασιγάζεται. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι οἱ ἄνθρωποι γίνονται πουριτανοί. Κάθε ἄλλο. Θέλουν νὰ ζήσουν τὴν ζωή τους. Ἀλλὰ χωρὶς ὑπερβολές, χωρὶς παρεκκλίσεις. Δὲν παρατηρεῖται αὐτὴ ἡ μανία ποὺ εἶχε κάθε νέος καὶ κάθε νέα, νὰ ἐγκαταλείψουν ὅσο γινόταν πιὸ ἐνωρὶς τὸ σπίτι τους γιὰ νὰ ζήσουν τὴ ζωή τους καὶ νὰ μὴν ἐπιδιώξουν παρὰ μόνο τὸν εὔκολο πλουτισμὸ καὶ τὶς ἀπολαύσεις. Ἀκόμη καὶ ἡ κατανάλωση ναρκωτικῶν ἔχει περιορισθεῖ.

»"Ενας 'Αμερικανὸς κοινωνιολόγος φρονεῖ ὅτι θὰ πρέπει νὰ χαρακτηρίσουμε τὴ νέα αὐτὴ πορεία τῆς αὐτοσυγκεντρώσεως, σὰν μία ἀντεπίθεση τῆς ἠθικῆς καὶ σὰν μιὰ προσπάθεια τοῦ ἀτόμου νὰ δώσει ἀνθρώπινες διαστάσεις στὰ ἐνδιαφέροντά του καὶ τὶς δραστηριότητές του. Δὲν ὑπάρχει τόση διάθεση γιὰ τυχοδιωκτικὲς περιπέτειες. Οἱ περισσότεροι νέοι θεωροῦν ὅτι θὰ βροῦν μέσα στὴν οἰκογένεια τὴν μεγαλύτερη ἀπόλαυση καὶ ὅτι μιὰ ζωὴ προγραμματισμένη, μὲ ἀντικειμενικὴ ἐκτίμηση τῶν συνθηκῶν καὶ κατάλληλη προσαρμογή, εἶναι τὸ καλύτερο ποὺ θὰ ἔχει νὰ ἐπιδιώξει ἕνας νέος.

Σὲ τί συνετέλεσε αὐτὴ ἡ μεταβολή; Τὰ αἴτια εἶναι ψυχολογικὰ ἢ οἰκονομικά; Εἶναι ἀναμφισβήτητο, γράφει ἡ γαλλικὴ ἐπιθεώρηση «'Εξπρές», ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κρίση ἄλλαξε τὸ πρότυπο τῆς οἰκογενειακῆς διαβιώσεως καὶ δημιούργησε ἕνα πνεῦμα οἰκονομίας καὶ λιτότητας. Οἱ νέοι ἀνησυχοῦν περισσότερο γιὰ τὴν ἀπασχόλησή τους καὶ τὴν καριέρα τους. Βλέπουν ὅτι ἡ ἀκαθησυχία μόρφωση δὲν ἀποτελεῖ πάντα εἰσιτήριο γιὰ καλύτερη ζωὴ καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν ἕνα κατὰ τὸ δυνατὸν καλύτερο βιοτικὸ ἐπίπεδο μὲ ὀρθόδοξα μέσα.

»Ὁ "Αγγλος ψυχολόγος Τζὼν "Αντελσον, ἔχει τὴ γνώμη ὅτι ἴσως αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ ποὺ γίνεται ἀκόμη καὶ στὴ νεολαία, νὰ ὁδηγήσει σὲ μιὰ διαφορετικὴ στάση ἀπὸ ἐπικριτική, ἀπέναντι σὲ διάφορα κοινωνικὰ καὶ ἠθικὰ φαινόμενα τῆς ἐποχῆς μας.

«Δὲν ἀποκλείεται, γράφει, νὰ προκύψουν νέες ἀντιλήψεις γιὰ τὴν ἠθικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἀτόμου. 'Αλλὰ αὐτὸ σημαίνει ὅτι θὰ γίνουμε πουριτανοί; Ἡ γνώμη μου εἶναι ἀρνητική. Μετὰ τὴν σεξουαλικὴ ἐπανάσταση οἱ Εὐρωπαῖοι εἶδαν τὰ προβλήματα τοῦ σέξ, τοῦ γάμου, τῆς ἠθικῆς, ὑπὸ διαφορετικὸ πρίσμα. Δὲν ξαναγυρίζουν σὲ παλιὲς ξεπερασμένες ἀντιλήψεις. Ἀλλὰ εἶναι πιθανὸ νὰ δεῖξουν μιὰ μεγαλύτερη κατανόηση γιὰ τὶς προγαμιαῖες σχέσεις, γιὰ τὴν ὁμοφυλοφιλία, ἢ τὴν ἄμβλωση. Αὐτὲς οἱ νέες ἀντιλήψεις θὰ ἀποτελέσουν καὶ τὰ κριτήρια τῆς νέας ἠθικῆς».

»Πολλὲς μητέρες στὴ Γαλλία, στὴν 'Αγγλία, στὴν Γερμανία, στὴν 'Ιταλία, δὲν ἔχουν πλέον τὶς ἴδιες αὐστηρὲς γνῶμες γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τῆς κόρης ἢ τοῦ γιοῦ τους. 'Αναγνωρίζουν ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἐρωτικοὶ δεσμοὶ ἢ καὶ σεξουαλικὲς σχέσεις, χωρὶς νὸ χρειασθεῖ νὰ δημιουργήσουν κοινωνικὸ πρόβλημα.

«Εἶπα στὴν κόρη μου ποιὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ συμπεριφορὰ της μὲ τοὺς νέους καὶ τὶ πρέπει νὰ κάνει γιὰ νὰ ὀργανώσει τὴ ζωή της, δηλώνει μιὰ μητέρα. Γνωρίζει τώρα ἐκείνη τὰ πλαίσια μέσα στὰ ὁποῖα θὰ κινηθεῖ. "Αν κάμει λάθη, θὰ ἀναγνωρίσω ὅτι ὅλα τὰ λάθη εἶναι ἀνθρώπινα καὶ θὰ σταθῶ περισσότερο κοντά της».

»Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τώρα οἱ γονεῖς ἔχουν μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη στὰ παιδιὰ τους ἀπ' ὅ,τι εἶχαν πρὶν μερικὰ χρόνια. Καὶ φροντίζουν νὰ μάθουν στὰ παιδιὰ τους περισσότερα. Δείχνουν ἀκόμη περισσότερη ἀνοχή.

«Ἡ κόρη μου εἶναι ἐλεύθερη νὰ πάρει τὶς ἀποφάσεις ποὺ θέλει καὶ νὰ ρυθμίζει τὴν ζωή της, δηλώνει μιὰ ἄλλη μητέρα. 'Εργάζεται, ἔχει τὰ φλέρτ της, μπορεῖ νὰ ἀποκτήσει προχωρημένες σχέσεις μὲ ὡρισμένους νέους, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν κατηγορήσω γι' αὐτό. Νομίζω ὅτι κάθε ἄτομο εἶναι ἐλεύθερο νὰ διαθέσει τὸν ἑαυτό του, ὅπως νομίζει. Γιὰ μένα ἐκεῖνο ποὺ μὲ καθησυχάζει εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κόρη μου εἶναι ὑγιεής, ἔχει ὥριμη σκέψη, εἶναι μορφωμένη καὶ μπορεῖ νὰ πάρει ἀποφάσεις γιὰ πολλὰ προβλήματα. Ἴσως καλύτερα ἀπὸ μένα».

»"Ενας 'Αμερικανὸς ψυχολόγος γράφει ὅτι πολλοὶ γονεῖς στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἔχουν ἀποδεχθεῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνοικτοῦ γάμου. Δὲν δυσαρεστοῦνται γιατὶ ἡ κόρη τους συζεῖ μὲ ἕναν ἄνδρα, ἀφοῦ ὑπάρχει εἰδύλλιο μεταξὺ τους καὶ ὑφίσταται ἡ προσοπτικὴ νὰ παντρευτοῦν. Δὲν ἐπιθυμοῦν, ὅμως, μιὰ σχέση, ὅσο προχωρημένη καὶ ἂν εἶναι, νὰ ἐξελιχθεῖ σὲ τραγωδία.

»Βέβαια, τὰ πλαίσια τῆς συμπεριφορᾶς κάθε ἀτόμου, εἴτε ἄν δρας εἶναι εἴτε γυναίκα, δὲν ἔχουν καθορισθεῖ μὲ ἀπόλυτη ἀκρίβεια. Ὑπάρχει πάντα ἡ μοιχεία γιὰ τὰ ἀνδρόγυνα καὶ ὑπάρχει τὸ φαινόμενο τῶν μητέρων ποὺ δὲν ἔχουν παντρευτεῖ. "Αλλοτε, ἡ καταδίκη ἦταν γενικὴ ἀπὸ γονεῖς, συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ ἐδημιουργοῦντο προβλήματα σὲ κάθε οἰκογένεια. 'Αλλὰ τώρα, δὲν δραματοποιοῦνται αὐτὰ τὰ ἐπεισόδια. Οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν πιὸ ἀνεκτικοί. Θεωροῦν τὴν μοιχεία καὶ τὸ νόθο τέκνο σὰν μία πράξη ἀπερισκεψίας τὸ πολύ—πολύ, καὶ δὲν καταδικάζουν καμμιὰ γυναίκα.

ΕΥΟΙΩΝΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

»Οἱ στατιστικές, τόσο στὴν Εὐρώπη, ὅσο καὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, φανερώνουν ὅτι τὸ ποσοστὸ τῶν γάμων αὐξάνει καὶ ὅτι δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μιλᾶμε γιὰ κρίση τοῦ θεσμοῦ. Βέβαια, ὑπάρχει αὔξηση καὶ στὰ διαζύγια, αὐτὸ εἶναι ἀναμφισβήτητο. 'Αλλὰ μιὰ διαζευγμένη γυναίκα σήμερα, δὲν θεωρεῖται μιὰ γυναίκα ἀπροσάρμοστη. Ὅλοι τῆς δείχνουν τὴ συμπάθειά τους καὶ τὸ διαζύγιο δὲν εἶναι τίποτε πεσισσότερο ἀπὸ μιὰ ἀτυχία. Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ πρέπει νὰ ὑπογραμμισει κανεὶς εἶναι ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν διαζευγμένων ξαναπαντρεύονται καὶ πάλι.

»Διευρύναμε τὰ περιθώρια τῆς ἀντιλήψεως περὶ ἠθικῆς, γράφει ὁ 'Αμερικανὸς καθηγητὴς Σὸλ Γκόρντον διευθυντὴς τοῦ 'Ινστιτούτου γιὰ τὴν Οἰκογένεια καὶ τὴν 'Εκπαίδευση στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Δὲν μποροῦμε νὰ ὑποστηρίξουμε τὴν ἀντίληψη ὅτι ἡ κοινωνία τὰ ἀνέχεται ὅλα. Κάτι τὸ ἀνήθικο, τὸ καταδικάζουν πολλοί. Διαπιστώνουμε, μως, μία νέα ἠθικὴ τάση κυρίως μεταξὺ τῶν νέων. Τὸ χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι μετὰ τὸ εἰδύλλιό τους, ἀκολουθοῦν τὸν μοναδικὸ δρόμο γιὰ κάθε ἄνθρωπο. Τὸν γάμο. Αὐτό. στὴ μεγάλη τους πλειοψηφία.

»Ὁ καθηγητὴς τῆς ψυχολογίας κ. Ντόναλντ Τζόνσον, στὸ Κολοράντο, ὑποστηρίζει ὅτι γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας γίνονται τόσο πολλοὶ γάμοι ἀπὸ ἔρωτα.

«Νομίζω, γράφει, ὅτι ἔγινε συνείδηση σὲ ὅλους ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν μόνοι καὶ ὅτι πρέπει νὰ παντρευτοῦν. Θὰ ἔλεγα ὅτι ἡ ἐποχὴ ποὺ περνᾶμε θὰ μποροῦσε νὰ χαρακτηρισθεῖ, μὲ τὸ σύνηθες μοντέρνο λεξιλόγιο ποὺ χρησιμοποιεῖται, σὰν μία ἐπανάσταση ἐναντίον τῆς μοναξιᾶς».

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ

Κατὰ τὸν συντάκτη τοῦ ἄρθρου, εὐρύτατες ἀνταλλαγὲς ἀπόψεων γίνονται μεταξὺ 'Αμερικανῶν καὶ Εὐρωπαίων κοινωνιολόγων γιὰ παραπέρα διερεύνηση τοῦ φαινομένου ποὺ ὀνομάστηκε χάσμα τῶν γενεῶν καὶ τοῦ σύμφυτου φαινομένου ποὺ ἀποκλήθηκε σεξουαλικὴ ἐπανάσταση.

Ὁ δόκτωρ Τζόζεφ "Αντελσον πρότεινε τὴν σύγκληση μιᾶς παγκόσμιας διάσκεψης εἰδικῶν, στὴν ὁποία νὰ κληθοῦν καὶ ἀντιπρόσωποι ἀπὸ τὶς χῶρες τοῦ ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ, ἐφ' ὅσον συζητοῦνται αὐτὰ τὰ δύο προβλήματα καὶ σ' αὐτὲς τὶς χῶρες.

«Ἀπὸ μιὰ τέτοια ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων, γράφει, μπορεῖ νὰ προκύψουν στοιχεῖα γιὰ τὴν κατάστρωση μιᾶς νέας πολιτικῆς στὰ προβλήματα τῆς νεολαίας. Καὶ εἶναι ἀσφαλῶς ἀναγκαία μιὰ νέα πολιτική. Καὶ γιὰ τὴ Δύση καὶ γιὰ τὴν 'Ανατολή.

Διευρύνοντας τὴν ἀνάλυσή του πάνω εἰδικὰ στὸ «ἄσμα τῶν γενεῶν», ὁ δόκτωρ "Αντελσον παραπέμπει ἀκόμα καὶ σὲ ἀρχαῖα κείμενα, γιὰ ν' ἀποδείξει ὅτι δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ ἀφύσικο στὴν ἐξέλιξη τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στοὺς νέους ἀνθρώπους καὶ στοὺς ὥριμους.

«Μία ἄποψη γιὰ τὴν «μάχη» τῶν γενεῶν, γράφει, εἶναι ὅτι ὑπάρχει κάποια ἐπανάσταση τῶν νέων ἐνάντια στὴν πατρικὴ ἐξουσία καί, τουλάχιστον, ἔλλειψη ἐπικοινωνίας μεταξὺ γονέων καὶ παιδιῶν. Σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸ σημεῖο συμβαίνει νὰ ὑπάρχουν ἄφθονα στοιχεῖα, ποὺ πείθουν ὅτι ὁ βαθμὸς ἀποξένωσης εἶναι στὴν πραγματικότητα μικρότερος ἀπὸ ὅ,τι πιστεύεται. Ὁ Βὲρν Βένγ-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 7ην ΣΕΛΙΔΑ

Ο ΞΕΣΗΚΩΜΟΣ ΤΩΝ ΜΑΥΡΩΝ

'Αγωνιοῦν οἱ λευκοὶ στὴ Νότιο 'Αφρική

ΠΟΣΟ ΚΑΙΡΟ ΘΑ ΚΡΑΤΗΣΟΥΝ

ΠΡΑΙΤΩΡΙΑ. «Πόσο καιρὸ θὰ κρατήσουμε ἀκόμα;» Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα βρίσκεται στὰ χείλη τῶν 4,3 ἑκατομμυρίων λευκῶν τῆς Νότιας 'Αφρικῆς, ποὺ κυβερνοῦν ἀνεξέλεγκτα καὶ δεσποτικὰ τοὺς 18.400.000 μαύρους ποὺ ἔχουν ἀφυπνιστεῖ καὶ ζητοῦν πολιτικὰ δικαιώματα καὶ δυνατότητες οἰκονομικῆς βελτιώσεως Πόσο καιρὸ ἀκόμα θὰ μποροῦν νὰ κατασταλοῦν μὲ τὴν βία τὶς διαδηλώσεις τῶν μαύρων καὶ νὰ στέλνουν στὶς φυλακὲς τοὺς ἡγέτες τους; Πόσο καιρὸ ἀκόμα, πρὶν οἱ μαῦροι ἔνοπλοι ἀντάρτες ποὺ ἄρχισαν ἀγλιστροῦν μέσα στὴ Νότια 'Αφρικὴ ἀπὸ τὰ σύνορα, δώσουν τὸ σῆμα τῆς ἐπαναστάσεως;

«'Αρχίζουμε νὰ συμπεριφερόμαστε σὰν τρομαγμένοι ἄνθρωποι» παρατηρεῖ ἕνας λευκὸς Νοτιοαφρικανός.

Ὁ τρόμος βασιλεύει στὴν Νότιο 'Αφρικὴ καὶ στὴ Ροδεσία στὰ μόνα κράτη τῆς 'Αφρικῆς, ὅπου ἐξακολουθεῖ νὰ κυβερνᾶ ἡ μειοψηφία τῶν λευκῶν. Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι ἡ τύχη τῆς Ροδεσίας θὰ ἐπηρεάσει ἀποφασιστικὰ τὴν πορεία τῶν γεγονότων. στὴ Νότιο 'Αφρική. Καὶ ἡ Ροδεσία τῶν λευκῶν καταρρέει.....

ΖΗΤΗΜΑ ΧΡΟΝΟΥ ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΡΑΤΟΣ

Μετὰ ἀπὸ 12 χρόνια πεισματικῆς ἀντίστασης, σήμερα οἱ λευκοὶ εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ παραδεχθοῦν ὅτι πολὺ σύντομα, ἡ «Ροδεσία» τους θὰ πάψει νὰ ὑπάρχει. Στὴ θέση της, θὰ ἐμφανισθεῖ ἕνα νέο μαῦρο κράτος ἡ Ζιμπάουε, σύμφωνα μ' ἕνα ἄγγλο — ἀμερικανικὸ σχέδιο ποὺ ὑποστηρίζεται καὶ ἀπὸ τὰ 'Ηνωμένα "Εθνη. Ἡ διακυβέρνηση τῆς Ροδεσίας θὰ περάσει σύντομα στὴ μαύρη πλειοψηφία. Ἡ βασιλεία τῶν 270 000 λευκῶν τῆς χώρας πάνω στὰ 6,4 ἑκατομμύρια τῶν μαύρων βρίσκεται στὸ τέλος της.

«Δὲν ἔχουμε προκαταλήψεις ἀπέναντι στοὺς μαύρους ὅπως οἱ κυβερνητικοὶ ἀξιωματοῦχοι λέει ὁ Κ. Τράβεῦ, πρόεδρος 20 ἑταιριῶν καὶ διευθυντὴς ἄλλων 13, μὲ ἕδρα τὸ Σώλσμπερυ. «Τὸ μόνο ποὺ θὰ κάνουμε, εἶναι νὰ δεῖξουμε ἐνεργητικότητα». Τὸ σχέδιό του προβλέπει νὰ πείσουν οἱ ἐπιχειρηματίες τὴν μελλοντικὴ κυβέρνηση μαύρων, ποὺ ἐλπίζουν νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μετριοπαθῆ στοιχεῖα νὰ ἀφήσει ἀπείραφα τὰ κεφάλαια τῶν λευκῶν, γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς ἰσχυρῆς καὶ πλούσιας Ζιμπάουε. «Τὸ οἰκονομικὸ συμφέρον παραβλέπει τὰ χρώματα τοῦ δέρματος», προσθέτει ὁ κ. Τράβεῦ.

Κάτω, ἀπὸ τὴν πίεση τῶν γεγονότων, ἡ ξεκάθαρη πολιτικὴ τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ὑποχώρησε γρήγορα στὸ Σώλσμπερυ, ἀλλὰ τὸ 80% τοῦ πλούτου τῆς χώρας ἐξακολουθεῖ νὰ βρίσκεται στὰ χέρια τῶν λευκῶν. Γιὰ τοὺς λευκοὺς, τὸ πρόβλημα θὰ λυθεῖ ἂν ἡ μελλοντικὴ κυβέρνηση ἀποτελεῖται ἀπὸ μαύρους ἐθνικιστές, ποὺ θὰ πεισθοῦν ὅτι οἱ λευκοὶ εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ νέου κράτους.

«Θέλουμε νὰ παραμείνουμε στὴ Ροδεσία. Ποῦ μποροῦμε νὰ πᾶμε ἐξ ἄλλου; Εἶναι φρικτὸ νὰ εἶσαι πρόσφυγας», λέει ἕνας λευκὸς ἐπιχειρηματίας καὶ προσθέτει: «Οἱ μαῦροι εἶναι καλοί, εἰρηνικοί. Τοὺς κομμουνιστὲς φοβόμαστε. Καὶ ἂν τώρα ἐξακολουθοῦμε νὰ πολεμᾶμε, τὸ κάνουμε γιατὶ πιστεύουμε ὅτι ἀγωνιζόμαστε ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ. Τὸ ἄν θὰ ξεσπάσει ἢ ὄχι ἐμφύλιος πόλεμος στὴ χώρα μας, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Γιὰν Σμίθ».

ΤΟ ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟ ΤΩΝ ΒΡΕΤΑΝΩΝ

Ὁ Γιὰν Σμίθ, ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ροδεσίας, δέχτηκε τὴ μεταβίβαση τῆς ἐξουσίας στὴ μαύρη πλειοψηφία, κάτω ἀπὸ τὸ βάρος ἑνὸς τελεσίγραφου τοῦ ὑπουργοῦ 'Εξωτερικῶν τῆς 'Αγγλίας, Νταίηβιντ "Οουεν καὶ τοῦ πρεσβευτῆ τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν στὸν ΟΗΕ "Αντριου Γιάνγκ. Ὁ Σμὶθ προσπαθεῖ τώρα νὰ ἐπιφέρει ὁρισμένες τροποποιήσεις στὸ ἀγγλοαμερικανικὸ σχέδιο, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Ροδεσιανὸς στρατός, θὰ διαλυθεῖ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς περιόδου τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἐξουσίας στοὺς μαύρους καὶ ὁρισμένα τμήματά του θὰ ἐνσωματωθοῦν στὸ νέο στρατό, ποὺ θὰ βασίζεται στὶς ἀπελευθερωτικὲς δυνάμεις, δηλαδὴ στοὺς ἀντάρτες τοῦ Τζόσουα Νκόμο καὶ τοῦ Ρόμπερτ Μουγκάμπε.

'Ακόμα κι' ἂν ἀποφευχθεῖ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ἀκόμα κι' ἂν οἱ λευκοὶ διατηρήσουν τὶς ἐπιχειρήσεις τους στὴ Ροδεσία, τὸ μεγάλο πρόβλημα θὰ εἶναι ὁ ἀναδασμὸς τῆς γῆς. "Εξη χιλιάδες Ροδεσιανοὶ κατέχουν 45 ἑκατομμύρια, τὴ μισὴ δηλαδὴ καλλιεργήσιμη γῆ τῆς Ροδεσίας. «Οἱ Ροδεσιανοὶ ποὺ θὰ διαλέξουν νὰ μείνουν στὴ Ζιμπάουε, θεωρώντας την πατρίδα τους, θὰ εἶναι ἰσότιμοι μὲ τοὺς μαύρους», λέει ὁ Τζόζεφ Κιναμάνο, ἕνας ἀπὸ τοὺς μετριοπαθεῖς ἡγέτες τοῦ 'Εθνικοῦ 'Αφρικανικοῦ Συμβουλίου.

'Η Νότιος 'Αφρικὴ εἶναι μιὰ χώρα μὲ πλούσιο ὑπέδαφος. Παράγει τὸ 77% τοῦ χρυσοῦ, ποὺ παράγεται σ' ὁλόκληρο τὸν δυτικὸ κόσμο, περισσότερα διαμάντια καὶ πλατίνα ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἄλλη χώρα καὶ μεγάλες ποσότητες οὐράνιου, χρώμιου καὶ ἀμίαντου, καθὼς ἐπίσης καὶ ἄλλα ὀρυκτά, ἀπαραίτητα γιὰ τὶς βιομηχανικὲς χῶρες τῆς Δύσεως. Οἱ 'Αμερικανοὶ ἔχουν ἐπενδύσει στὴ Νότιο 'Αφρικὴ πάνω ἀπὸ 1,5 δισεκατομμύρια δολλάρια.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ

Στὴ Νότιο 'Αφρική, ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀπαρχάϊντ ἐφαρμόζεται πάντα μὲ τὴν ἴδιο σκληρότητα. Δεκαπέντε μίλια ἀπὸ τὸ Γιοχάνεσμπουργκ, εἶναι ἡ πόλη—γκέττο τῶν μαύρων, Σοβέτο. 'Εκεῖ ζοῦν οἱ μαῦροι ποὺ ἐργάζονται στὸ Γιοχάννεσμπουργκ καὶ ποὺ τοὺς ἀπαγορεύεται νὰ παραμείνουν στὴν πόλη τὸ βράδυ, ἐκτὸς ἂν τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἐργασία τους. "Ολοι οἱ ἄνω τῶν 15 χρονῶν μαῦροι εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ φέρουν πάντα μαζί τους μιὰ εἰδικὴ ταυτότητα, ποὺ τοὺς ἐπιτρέπει τὴν παραμονὴ σὲ μιὰ συγκεκριμένη ἀστικὴ περιοχὴ γιὰ ἕνα συγκεκριμένο χρονικὸ διάστημα.

'Η πολιτικὴ τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ἐφαρμόζεται καὶ στὰ σχολεῖα. Σὲ ἄλλα σχολεῖα φοιτοῦν οἱ λευκοὶ καὶ σὲ ἄλλα οἱ μαῦροι. Γιὰ τοὺς λευκοὺς ἡ παιδεία εἶναι δωρεὰν καὶ ὑποχρεωτική, ἐνῶ γιὰ τοὺς μαύρους δὲν εἶναι οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλ